

коми и гадове, а полудивитѣ племена, които ъж населяватъ, срѣщатъ другоземцитѣ по-вечето враждебно, отколкото приятелски.

Поради всички тия неблагоприятни условия, пжтешественицитѣ не сж се опитвали да проникнжтъ въ областитѣ на Срѣдна Африка, и тия страни сж били извѣстни само по расказитѣ на арабетѣ, които въ VII-и вѣкъ покорили голѣма частъ отъ Африка и основали въ неѣж нѣколко държави.

А когато португалецъ Васко де Гама (1497—1498) заобиколил носъ Добра Надежда, та така намѣрилъ пжтъ за Индия, на африканскитѣ брѣгове покрай тоя пжтъ захванжли да се заселватъ европейци за да иматъ приморски становища за корабитѣ, които ходили въ Индия. Португалцитѣ дори се и опитали два пжти да испратжтъ походи въ Срѣдна Африка, да диржтъ страната Офиръ, отъ дѣто, по думитѣ на Библията, царъ Соломонъ добивалъ слонова кость и злато; нѣ опититѣ имъ не се увѣнчали съ сполука и тая земя си оставала както напрѣдъ неизвѣстна. На старитѣ харти вжтрѣшна Африка се означавала съ огромно бѣло пространство съ надписъ: голѣма, висока пустиня.

За тия непознати и негостоприемни земи Л. трѣгнжлъ и въ тѣхъ прѣкаралъ токо-речи цѣлия си животъ. Когато чете човѣкъ описанията на пжтуванията му, не знае на шо по-вече да се чуди: на самоотвержението на мисонерина ли, съ което извѣрѣва хиляди километра, като търпи всевъзможни лишения, непоносима жегата или студъ, или на настойчивостята на учения, за когото

не сжществуватъ прѣчки въ достигането на прѣдположената цѣль. Въ южна Африка Л. се запозналъ съ мисонерина Мофата, за чиято дъщеря по-сетнѣ се и оженилъ, и въ която намѣрилъ достойна сътрудница. Въ течението на 16 години той се подвизавалъ между африканскитѣ племена като ревностенъ апостолъ и истински изслѣдователъ. Двѣтѣ най-важни неговии научни дѣла прѣзъ тоя периодъ били откритието на огромното езеро Нгами, до което не билъ достигнжлъ до тогава ни единъ пжтешественикъ (1 авг. н. к. 1849), и прѣминуването му прѣзъ южна Африка, отъ Замбеза до Конго, и отъ тамъ до Лоандо, столица на Ангола, което се извършило въ 18 мѣсеца. Прѣзъ това пжтуване той открилъ езеро Дилоло, което се намира на най-високата точка въ Срѣдна Африка. Отъ 1854 до 1856 Л. пжтувалъ отъ Лоандо до Килимане, на Индийски океанъ; и въ това пжтуване открилъ великолѣпнитѣ водопади на Замбеза, които, въ честъ на английската кралица, нарежлъ *Викторинии* водопади. Отъ Килимане Л. отплувалъ за Англия. Въ 1857 великий изслѣдователъ обнародвалъ своитѣ *Missionary Travels and Researches in South Africa*, цѣнно и твърдѣ интересно съчинение. Тия Л-ви пжтувания доказали, че географитѣ погрѣшно считали Срѣдна Африка за безводна и ненаселена пустиня: въ неѣж има много рѣки и долини, покрити съ растителностъ, а племето маколо, което ъж обитава, е смисленъ и трудолюбивъ народъ.

Знаменитий пжтешественикъ не сѣдѣлъ много въ Англия. Въ 1858 той вече прѣдприелъ второ голѣмо пжтуване по Африка съ цѣль